

Drying your Hands following Washing- Before or after the Beracha?/Yehoshua Grunstein

Background (1)

משנה מסכת ידים פרק ב משנה ג -נטל לידו אחת ושפשפה בחברתה = טמאה.

פירוש הברטנורא [שם]- ושפשפה בחברתה; שלא נטלה. נטמאו המים שעליה **מחמת חברתה דלא נטלה**, וחוזרים ומטמאין את היד שנטל.

Source (2)

מסכת סוטה דף ד עמוד ב -אמר רבי אבהו: כל האוכל פת בלא ניגוב ידים - כאילו אוכל לחם טמא, שנאמר: +יחזקאל ד+ ויאמר ה' ככה יאכלו

בני ישראל את לחמם טמא

שולחן ערוך [או"ח קנ"ח/ב]- וינגבם היטב קודם שיבצע, שהאוכל בלי ניגוב ידים כאילו אוכל לחם טמא.

Reason=Scope (3)

<p>אור זרוע בשם ספר המקצועות [א/ע"ט] - ... כך ראינו לרבתי' שמברכין כשמנטל השמש מים על ידיו, ואם אין לו שמש מברך בשעה שמתחיל ליטול. והקשינו ואמרנו; הלא נטילה זו דומיא דטבילה היא, ועדיין אין ידיו טהורות, והאיך יכול לברך ולהזכיר שם ועדיין טמא? ומצינו בפירוש, ש"כל הברכות כולן מברך עליהן עובר לעשייתן חוץ מן הטבילה... דאכתי גברא דחוייא הוא ולא חזי הוא" ... אבל שאר חייבי טבילות מברכין ואח"כ טובלין...הלכך מברך קודם על נטילת ידים ואח"כ הוא נוטל וכן פי' רבינו חננאל בר חושאל זצ"ל וכן ראינו לרבתינו הגאונים שעושין כן</p>	<p>רש"י [שם]- דבר מאוס הוא וחשוב כטומאה, שנאמר "ככה יאכלו בני ישראל את לחמם טמא"- אלמא; דבר מיאוס קרי טומאה. פירוש החזון איש [כ"ה/י]- ע"כ הניגוב הוא משום מיאוס ולא משום טומאה, דהא אי נטל רביעית שלמה= אין המים טמאים, ובפחות מרביעית=גם הידים טמאות אף אחר ניגוב... אלא ע"כ הטעם משום מיאוס.</p>	<p>אור זרוע 1 [א/ע"ט] - ...ומורי רבינו יהודה בר יצחק של"י כתב בשם רבי' תם זצ"ל דאע"ג דאמרי' "תכף לנט"י ברכה"- אין לברך אלא לאחר ניגוב דהוא עיקר נטילה, דאמרי' פ"ק דסוטה...ופר"ח שהמים מכשירים האוכלים והפירות לטומאה, ואם לא ינגב ידיו בטוב תצא הלחלוחית שבידין להפת, ויוכשר לטומאה... משנה ברורה[קנח/מ"ה]- כתב הב"י דהיינו משום דמים הראשונים ששופך על ידיו טמאים... ואף דשופך מים שניים לטהר המים כדאיתא שם מ"מ לכתחלה צריך להעביר את הראשונים לגמרי ע"י ניגוב</p>
---	--	--

Ramification=USING MIKVAH WATER (4)

<p>שם שם המקצועות Makes no difference</p>	<p>משנה ברורה[קנח/מ"ה-מ"ו]- ורש"ל כתב דעיקר הניגוב הוא משום נקיות, דכשידיו לחים ממי הניגוב יש בו משום מיאוס...ואף במטביל דא"צ ניגוב מן הדין, כתב המ"א דמי שדעתו קצה עליו יש בו משום מיאוס וצריך ניגוב ערוך השולחן [שם י"ז]- ולכן יזהר לנגבם היטב, ועיקר דין זה הוא מצד טומאת המים כמו שיתבאר, וכשנטל בפעם הראשון הרבה מים אינן טמאות וכן הטובלן בנהר, אבל מ"מ לא ראינו מעולם לאכול בידיים לחות ומכוער הוא.</p>	<p>שם No need if put in together</p>
--	---	---

1 ר' יצחק ב"ר משה, וינה [1180-1250], תלמיד הראב"ה ועוד מבעלי התוספות, ורבה של המהר"ם מרוטנבורג ושל עוד מאחרוני בעלי התוספות. ספרו 'אור זרוע' מכיל פסקים, פירושים ותשובות לפי נושאים, בערך לפי סדר המסכתות [בדפוסים חולק הספר גם לסימנים], ומצוטט מאד בעיקר בספר המרדכי ובהגהות אשר"י, ומשם בבית-יוסף ובשאר הפוסקים.

In the Code

שולחן ערוך [שם י"ג]-המטביל ידיו, **יכול לאכול בלא נגוב**, וה"ה לנוטל ידיו בבת אחת ושופך עליהם רביעית מים בב"א, או שנטל ידו אחת ושפך עליה רביעית וכן שפך על חברתה.

הסבר המשנה ברורה [שם מ"ו]-ורק במטביל אין צריכין ניגוב דטבילת הידים הוא כעין טהרה דאורייתא של טבילת הגוף ושם בודאי אין צריך ניגוב, ולכן גם בטבילת ידים לא תקנו בו ניגוב וכדבריו **כתב גם הב"ח בסימן קס"ה וכן הסכימו שאר אחרונים**.

Custom (5)

<p>שולחן ערוך [שם י"א]- מברך קודם נטילה, שכל המצות מברך עליהם עובר לעשייתן.</p> <p>רמ"א [שם י"א]- ואם שכח לברך עד אחר נגוב, מברך אח"כ.</p> <p>הסבר המגן אברהם [שם ט"ז]- ולא דמי לשאר ברכו' שאינו מברך אח"כ...משא"כ כאן, דלא חזי מעיקרא לברכה= מותר לברך אח"כ</p> <p>ערוך השולחן [שם י"ז]- ...וכן הסכימו גדולי אחרונים שיברך אח"כ וכן עיקר לדינא</p>	<p>שולחן ערוך [שם י"א]- ונהגו שלא לברך עד אחר נטילה, משום דפעמים שאין ידיו נקיות, ומפני כך מברכין עליהם אחר ששפף ידיו, שכבר ידיו נקיות קודם שיטול עליהם מים שניים.</p>	<p>הרמ"א [שם י"א]- הגה: גם יכול לברך עליהם קודם נגוב, שגם הנגוב מן המצוה, ומקרי עובר לעשייתן (הגהות אשירי פ"ק);</p> <p>ט"ז [שם י"ב]- ... אבל לפי הנראה הרבה יותר לע"ד דאחר גמר קיום המצוה, דהיינו הניגוב לא יברך.</p> <p>ערוך השולחן [שם י"ז]- ולכן נחשב גם הניגוב מן המצוה, וכשמברך קודם ניגוב הוא עובר לעשייתן וכן המנהג הפשוט ואין לשנות.</p>
---	---	--

Reason-Is Tumah a factor outside the Temple? (6)

שולחן ערוך [או"ח קנח/ד]- אם אוכל דבר שטיבולו באחד משבעה משקין...ולא נתנגב, ואפילו אין ידיו נוגעות במקום המשקה, צריך נטילה בלא ברכה.

שולחן ערוך [או"ח תעג/ו]- נוטל ידיו לצורך טבול ראשון **ולא יברך על הנטילה**, ויקח מהכרפס פחות מכזית ומטבלו בחומץ.

<p>משנה ברורה [קנח/כ]- בלא ברכה; כי יש מקצת הראשונים דסברי שלא הצריכו חכמים נט"י לדבר שטיבולו במשקה אלא בימיהם שהיו אוכלים בטהרה, משא"כ עכשיו שכולנו טמאי מתים ולכך לא יברך ענט"י שספק ברכות להקל. והנה במ"א הביא בשם הל"ח דהעולם נוהגים שלא ליטול ויש להם על מה שיסמוכו היינו על מקצת הראשונים הנ"ל.</p>	<p>משנה ברורה [קנח/כ]- ...אבל הרבה אחרונים החמירו מאד בדבר וכתבו דהעיקר כרוב הפוסקים דצריך נטילה מדינא אף בזה"ז, ועיין בביאור הגר"א שגם דעתו כן והחמיר מאד בזה שאף צריך לברך ע"ז.</p> <p>הסבר הט"ז [שם ו]- דכל שטיבולו במשקה צריך נטילה. מכאן יש תוכחת מגולה לאותן שאין נזהרין בכל השנה ליטול קודם שיאכל דבר שטיבולו במשקה דמה נשתנה הלילה הזה מכל הימים שבשנה ... אלא ודאי שאין כאן אלא חסרון זהירות ואין מדקדקים להשוות מידותיהם:</p>
--	---